

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра загальної економічної теорії та економічної політики

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 051 «Економіка»
за бакалаврською програмою професійного спрямування
«Світова економіка і моделі функціонування господарських систем»
на тему: «Інвестиції і економічне зростання в умовах нової економіки»

Виконавець:

студентка факультету економіки та управління
підприємництвом

Кара С. Л.

/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., доцент, професор

Жданова Л. Л.

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Сучасний етап світового цивілізаційного розвитку характеризується стрімким розвитком інформаційних технологій, які охоплюють все ширші сфери діяльності, створюють можливості для зростання ефективності виробництва, кардинальним чином змінюють механізми функціонування багатьох інститутів, держав. ІКТ відіграють велику роль у перетворенні економіки, у підвищенні конкурентоздатності країни, у ступені впливу на інвестиційну привабливість національної економіки. Інвестиції в цю галузь йдуть великим потоком, завдяки отриманню високої норми прибутку за короткий час, розробляються нові технології та інновації. Тому ця тема, на сьогоднішній день, в умовах інформатизації, є особливо актуальною.

Метою кваліфікаційної роботи є розкриття сутності поняття «нова економіка» та визначення притаманних їй характеристик, дослідження взаємозалежності інвестицій та економічного зростання в умовах нової економіки, а також виявлення напрямків покращення інвестиційного клімату в Україні.

Завдання кваліфікаційної роботи:

- теоретично обґрунтувати поняття «нова економіка», дослідити її характерні риси та визначити основні переваги та недоліки;
- розкрити сутність та важливість інвестицій в інформаційно-комунікаційні технології, дослідити їх вплив на економічне зростання економіки країни;
- проаналізувати особливості міжнародного державного регулювання інвестицій в нову економіку;
- визначити залежність рівня залучення інвестицій від економічного розвитку країни;
- виявити проблеми інвестування в ІКТ в Україні та розробити рекомендації щодо підвищення інвестиційної активності.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є інформаційно-комунікаційні технології та інвестиції в нову економіку в умовах її динамічного розвитку.

Предметом дослідження кваліфікаційної роботи є механізм здійснення інвестицій в нову економіку та їх вплив на економічне зростання економіки країни.

Методи дослідження. Для досягнення мети кваліфікаційної роботи та вирішення поставлених завдань використовувалися діалектичний метод та системний підхід. Метод порівняльного аналізу дозволив обґрунтувати та порівняти досвід державного регулювання інвестицій в нову економіку різних країн, а також їх стан економічного розвитку. Крім теоретичного аналізу, в роботі здійснюється і статистичний аналіз матеріалів для ілюстрації впливу інвестицій в ІКТ на економічне зростання країни. Методи аналізу і синтезу використовувалися для характеристики сучасного стану інвестиційного клімату в Україні і розробки пропозицій щодо його вдосконалення.

Інформаційна база дослідження: наукові публікації українських і зарубіжних учених; міжнародні рейтинги; статистичні збірники; звіти та аналітичні матеріали відповідних державних органів.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (51 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 72 сторінки. Основний зміст викладено на 55 сторінках. Робота містить 2 таблиці, 5 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи бакалавра опубліковано 2 статті:

1. Інформаційно-комунікаційні технології як фактор впливу на інвестиційну привабливість економіки // Науковий студентський вісник № 4, Одеса, 2021.
2. Державне регулювання у сфері інформаційно-комунікаційних технологій // Науковий студентський вісник № 4, Одеса, 2021.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретичні основи дослідження інвестицій в нову економіку та їх взаємозв'язку з економічним зростанням**» розглянуто поняття «нова економіка» та її характеристики, сутність інвестицій в нову економіку, а також їх вплив на економічне зростання. Під новою економікою мається на увазі системне явище, що поступово формується в межах постіндустріального періоду економічного розвитку шляхом впровадження досягнень науково-технічного прогресу та інноваційних методів господарювання, інтелектуалізації процесу виробництва і праці, використання передових новітніх технологій і наукомістких галузей національної економіки, надання пріоритету виробництву знань, послуг. Основними характерними рисами нової економіки виступають: висококваліфікований персонал; перехід на нові технології; дематеріалізація створюваного продукту; зміна змісту і структури процесу виробництва праці; глобальні масштаби нової економіки.

Нині чітко простежується спроба розрізнити ознаки старої економіки і нової економіки. Використовуючи системний підхід, можна визначити різницю між ними. «Старій» (традиційній) економіці властива наявність великих підприємств з малорухомою структурою, потужність яких визначається капіталом, який контролюється. Наразі все більше відбуваються зрушення в бік економіки знань, де створення і поширення знань стає засобом контролю. Організації нового типу є більш гнучкими, вони динамічно розвиваються і вимагають для свого розвитку набагато менше факторів виробництва, таких як земля, капітал, робоча сила (наголос робиться на «якість», а не на «кількість»). Саме кваліфікація робочої сили є визначальним фактором «нової економіки». Перехід від «старої» (традиційної) до «нової» економіки виявляється проникненням інформаційних благ практично у всі сектори економіки, і це стосується як витрат, так і випуску продукції. Тому, нову економіку можна визначити як економіку, що характеризується виробництвом, обробкою і поширенням інформації. На відміну від старої економіки, яка в основному виробляла матеріальні промислові товари, продукти нової економіки в основному нематеріальні за своєю природою.

До основних переваг нової економіки можна віднести:

- розвиток знань та інформації у системі виробництва;

- пришвидшення темпів зростання продуктивності праці;
- розвиток нових галузей економіки: виробництво комп'ютерів, Інтернет-економіка, електронна економіка тощо;
- швидке поширення нових винаходів і зростання доступу до нових знань у сфері конкуренції;
- значення висококваліфікованих кадрів різко зростає;
- ієрархічні моделі управління замінюються гнучкими функціональними моделями;

Разом з цим, слід вказати на недоліки, які приховує у собі нова економіка:

- зростання значення сфери послуг призводить до пришвидшення коливань ділового циклу;
- динаміка ВВП стає погано прогнозованою в силу неможливості спрогнозувати інтенсивність потоку інновацій та швидкість перетворення винаходів та відкриттів у ринковий продукт;
- інноваційний продукт передбачає значну складову доданої вартості, сформованої за рахунок наукових досліджень та дослідно-конструкторських робіт, яку важко визначити;
- життєвий цикл продукції нової економіки, як правило, є досить коротким;
- товари швидко втрачають ринкову ціну, оскільки швидко з'являється більш сучасний аналог або ж принципово відмінний товар-субститут тощо.

Інформаційні технології або ІТ є тією галуззю людської діяльності, яка найбільш стрімко розвивається. У зв'язку з цим, немає нічого дивного в тому, що багато інвесторів проявляють до даної сфери особливий інтерес. Кожен рік ознаменовується появою нових інвестиційних фондів, бізнес-інкубаторів та всіляких проектів, завданням яких є підтримка і розвиток відповідних стартапів. Давно вже ні у кого не виникає сумнівів, що інформаційні технології відрізняються колосальним потенціалом і прекрасними перспективами. Найбільш поширеними інвестиціями в разі залучення інформаційних технологій в національну економіку стають приватні інвестори, кредити, венчурне інвестування, державне стимулювання, спеціалізовані центри (надання грантів), субвенції, торгове партнерство, стратегічне інвестування, акціонерний капітал. Капітальні вкладення в ІКТ високі у всіх промислово розвинених країн, але найбільш значні кошти інвестуються в США, Японії і Західній Європі.

На сьогоднішній час, в сфері ІКТ більшу частку інвестицій приваблюють масштабні, найбільш перспективні інформаційно-технологічні проекти. До таких проектів можна віднести: робототехніку, штучний інтелект, хмарні обчислення, тривимірний друк, цифрові платіжні системи тощо.

Розробки в області штучного інтелекту вважаються чи не ключовим напрямком науково-технічного прогресу в 21-му столітті. Більшість розвинених країн світу так старанно працюють в області ІТ, тому що всі ми знаємо, що країни, які будуть лідирувати в цьому напрямку, стануть передовими наддержавами. Tesla, Google, Amazon, Facebook – всі передові компанії вкладають дуже багато коштів і зусиль в його розробку. США є найбільш важливою країною в області розвитку ІТ, вкладаючи величезні інвестиції в дослідження, для того щоб в майбутньому стати

лідером по його застосуванню. За рівнем розвитку технологій штучного інтелекту Китай стоїть сьогодні на другому місці після США, а через десять років має намір стати безумовним світовим лідером в цій області. У КНР прийнята стратегічна державна програма розвитку сфери ШІ до 2030 року. Виконання її забезпечено масштабним державним фінансуванням, а також коштами приватних технологічних компаній, тісно пов'язаних з китайською державою.

Обсяг світового ринку штучного інтелекту в 2019 р. оцінювався в \$ 39,9 млрд. Згідно з дослідженнями, в 2020-2027 рр. очікується середньорічний темп зростання індустрії на 42,2%

Найбільш інвестиційно привабливою сферою ІКТ є також ІТ-галузь. Інвестування в ІТ-проекти йде великим потоком завдяки бурхливому розвитку цієї сфери: щомісяця на ринку виникають сотні ІТ-компаній, але потреба в них не знижується. Навпаки, інформаційні технології стають все більш затребуваними, а процеси модернізуються. Зараз українську ІТ-сферу називають найперспективнішим сектором розвитку вітчизняної економіки. За даними КМУ, в 2019 році частка інформаційних технологій у ВВП склала 3,9 % – 138 млрд. грн. Динамічний розвиток ІТ-індустрії та активне залучення інвестицій поступово наближує Україну до числа розвинутих країн. У 2020 році експорт українських ІТ-послуг вперше перевищив \$ 5 млрд на рік.

Але, багато аналітиків і інвесторів вважають, що ІТ-сектор перегрітий з фундаментальної точки зору. Технологічні компанії то зростають, то різко падають. Таким чином після гострої фази пандемії і подальшого карантину цінні папери стали особливо волатильними, а інвестиції в них – ризикованими. Експерти порівнюють сьогоднішню ситуацію на ринку з вибуховим зростанням інтернет-компаній, що завершився обвалом доткомів у 1999 році. За результатами опитування, більшість інвесторів заявили, що вони не вважають американські акції з великою капіталізацією бульбашкою. Деякі при цьому допускають, що ринок зараз перебуває в середині міхура.

За словами старшого економіста Capital Economics Олівера Джонса, швидке зростання технологічних операцій відрізняється від міхура доткомів з двох причин: більшість відомих технологічних операцій є фундаментально здоровими компаніями; незважаючи на волатильність, технологічні акції стали безпечною галуззю під час пандемії, оскільки інші галузі впали. Все це змушує задуматися про міхурі і шукати аналогію з крахом доткомів. Однак зараз технологічні компанії не мають невизначеності, а мають реальний зрілий бізнес, що генерує величезні грошові потоки, який виробляє продукцію для мільярдів людей.

Говорячи про взаємозв'язок між інвестиціями та економічним зростанням, то, на думку вчених, економічне зростання можливе завдяки інвестиціям і вливанням в національну економіку. Таким чином, економічне зростання та інвестиційна діяльність знаходяться в діалектичній єдності. ІКТ є важливим чинником зростання економіки країни, створення нових робочих місць і розробки інноваційних технологій. Даний сектор вносить помітний внесок у збільшення обсягу ВВП країни і сприяє підвищенню продуктивності праці, що позитивним чином позначається на підприємствах і господарської діяльності країни в цілому.

В умовах переходу до інформаційної економіки, країни з найбільш розвинутим сектором ІКТ мають найвищий рівень конкурентоспроможності, оскільки інформаційні технології збільшують ефективність економіки в довгостроковій перспективі.

У другому розділі **«Міжнародний досвід здійснення та державного регулювання інвестицій в нову економіку»** проаналізовано міжнародний досвід державного регулювання інвестицій в нову економіку, а також визначена залежність між рівнем залучення інвестицій в ІКТ та рівнем економічного розвитку країни.

Нова економіка передбачає два граничних підходи стосовно державного втручання в інвестиційний процес. У першому випадку держава через виконавчі органи влади бере на себе якомога більше функцій управління. У другому випадку для інших суб'єктів інвестування держава повинна надати максимальну свободу і впливати на інвестиційний процес через податкову, амортизаційну, кредитну політику, систему пільг і санкцій.

У сучасному світі активна державна політика в області стимулювання поширення інформаційних технологій, є важливим фактором, як для розвитку національної телекомунікаційної галузі, так і для економіки в цілому. Виділяють п'ять основних моделей розвитку сфери інформаційних технологій: американську, європейську, азіатську, латиноамериканську та офшорну, яка характерна для Індії та Китаю.

Ряд країн, що розвиваються, в першу чергу, Індія, зуміли усвідомити переваги нового шляху, в основі якого лежить пріоритетний розвиток індустрії інформаційних і комунікаційних технологій. При цьому створення і розвиток такої індустрії як ІКТ немислимо без визначальної ролі держави в цьому процесі

Орієнтація на інновації та розвиток сектора ІТ забезпечує економічне зростання всіх розвинених і деяких країн, що розвиваються. Саме уряди цих держав були основними інвесторами в сфері високих технологій, а також здійснювали підтримку даної галузі в формі преференцій, створення прозорих умов для ведення бізнесу, всебічної підтримки малого і середнього бізнесу.

Проаналізуємо це на прикладі Індії. Це величезна, в цілому бідна країна, що розвивається, значна частина населення якої є безграмотною. Спочатку маючи обмежені можливості для капіталовкладень і складний інвестиційний клімат, ця країна здійснювала і продовжує здійснювати цілеспрямовану державну політику в галузі розвитку ІКТ. В результаті цієї політики, а також завдяки наявності низки сприятливих передумов і діяльності індійських підприємців, Індія за порівняно короткий термін зуміла побудувати потужну індустрію ІКТ і, зокрема, експортну галузь виробництва програмного забезпечення (ПЗ), спираючись на свої переваги. Держава провела заходи в області експортно-імпоротної політики, інвестиційної та податкової політики, адміністративного регулювання. Усвідомлюючи важливість і перспективи, пов'язані з розвитком інформаційних технологій, держава здійснила цілеспрямовану політику, спрямовану на створення власної галузі ІКТ, яка займає вагомий частку у ВВП країни.

Розглядаючи нашу країну, можна сказати, що сфера ІКТ в Україні розвивається гарними темпами, ми маємо багато кваліфікованих фахівців, які, на

жаль, мігрують в розвинені країни та користуються там попитом на свою робочу силу. Але для кращого розвитку інформаційно-комунікаційних технологій, які виведуть Україну на новий рівень, потрібно постійно залучати інвестиції в розвиток технологій. В цьому й виникає проблема, яка полягає в тому, що в нашій країні існує багато бар'єрів для здійснення інвестицій. В результаті опитування іноземних інвесторів, недовіра до судової системи і корупція є найважливішими перешкодами як для стратегічних, так і портфельних інвесторів. Монополізація ринків і захоплення влади олігархами займає третє місце серед перешкод, хоча стратегічним інвесторам також істотно перешкоджає обтяжене і нестабільне законодавство.

І якщо, як ми бачимо, державне регулювання є визначальною ланкою, то нашій країні потрібно звернути увагу на досвід розвинутих країн, де держава всіляко сприяє формуванню умов для розвитку ІКТ та їх впровадженню в усі сфери діяльності. Необхідно розробити добре організовану нормативно-правову базу, знизити податки, ввести пільгове оподаткування та кредитування, залучати іноземні інвестиції, підтримувати малий та середній бізнес, оскільки саме вони є початківцями впровадження нових технологій, забезпечити прозорість та стабільність ведення бізнесу, гарантування його безпеки тощо.

Розвиток ІКТ у багатьох відношеннях впливає на підвищення загальної конкурентоспроможності. Позитивний вплив використання ІКТ можна знайти в багатьох сферах: фінансовий сектор, організації охорони здоров'я, освіта і наука, а також громадські організації. Використання ІКТ збільшує розвиток електронних навичок і якість систем освіти, змінює структуру бізнес-процесів, заохочує зайнятість і співробітництво між людьми і полегшує повсякденну діяльність.

Використання і застосування інформаційних і комунікаційних технологій зараз різняться в окремих країнах, що призводить до інформаційного розриву між країнами та негативно позначається на загальному розвитку інформаційного суспільства. Цей розрив являє собою не тільки різницю між використанням і невикористанням ІКТ, але також різницю в рівні знань і навичок, необхідних для використання ІКТ.

У структурі економіки розвинених країн нині домінує сфера послуг, але при цьому вони мають диверсифікований індустріальний сектор з переважанням в його структурі високотехнологічних і наукомістких галузей. Саме ці країни займають найбільш міцні позиції в світовій економіці, мають найвищі абсолютні і відносні показники витрат на НДДКР. США є явним лідером в цьому: загальні витрати на НДДКР зросли з 565,8 млрд. дол. 2018 р. до 609,7 млрд. дол. до 2020 р. В менш розвинених країнах процес індустріалізації почав розвиватися лише з другої половини минулого століття, коли в високорозвинених державах уже почав відбуватися перехід до постіндустріалізму.

Говорячи про США, то її економіка витягує величезну вигоду з галузі ІКТ. Основною причиною успіхів США в інноваціях і в сфері ІКТ є сильна, безпрецедентна дослідницька екосистема, що складається з сильних університетських і промислових дослідницьких інститутів, нових компаній, зрілих технологічних компаній, приватного фінансування, федерального фінансування і групи талановитих дослідників. В США зосереджені найкрупніші та найуспішніші

інформаційно-комунікаційні компанії, такі як Microsoft, Apple, Amazon, Alphabet, Facebook. Їх загальна капіталізація у 2020 р. перевищила 5 трлн. дол.

Між економічно високорозвиненими і країнами, що розвиваються є дуже глибокий розрив по мірі застосування інформаційних технологій у всіх секторах економіки і в побуті. Розвинені країни в сукупності з деякими просунутими країнами, що розвиваються, перш за все азіатськими НІК, є як активними користувачами, так і виробниками ІКТ. Інформаційні технології відіграють все більшу роль в світовій економіці, причому так званий «цифровий розрив» тобто відставання бідних країн від багатих в обсягах і якості використання новітніх технологій, поступово скорочується. Найбільш вражаючих результатів домоглися ті країни, які зуміли поставити пріоритетом в національній економіці переваги глобалізації світових ринків високотехнологічної продукції.

Експорт енергоносіїв і дешева робоча сила перестали бути драйверами зростання. За минулі роки ХХІ ст. країни, що розвиваються активно скорочували своє економічне відставання від розвинених країн. Але зараз цей процес зупинився.

За винятком кількох прикладів, в першу чергу «азіатських тигрів», які вже пройшли весь шлях «з третього світу в перший», більшість країн, що розвиваються все ще знаходяться на початку шляху, проте існуюча модель зростання поступово перестає працювати. На черговому витку науково-технічної революції відносно низька собівартість праці, яка визначає роль цих країн у глобальній економіці, перестає бути конкурентною перевагою. Прикладами країн, що розвиваються, які здійснили ривок в економічному розвитку завдяки ІКТ, є також Індія і Китай. Ці дві країни показали, що країни, що розвиваються, в яких домінує індустріальний сектор та слабо розвинені інформаційно-комунікаційні технології, можуть домогтися в цій галузі високого розвитку завдяки правильно розробленій політиці.

Все це означає, що країнам, які розвиваються необхідно міняти модель розвитку. Вони повинні зробити акцент на цій області, звернути увагу на досвід інших країн, впровадити ефективну державну політику, тоді цифровий розрив між країнами різного економічного розвитку буде зменшуватися.

У третьому розділі **«Шляхи подолання перешкод та підвищення інвестиційної активності в Україні»** розглянуті проблеми інвестування в ІКТ, що існують в вітчизняній економіці та запропоновано шляхи підвищення інвестиційної активності в Україні.

Незмінний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій є важливою умовою підвищення конкурентоспроможності економіки країни та інтеграції України до світового інформаційного співтовариства.

Глобалізація економіки, створення прозорості державного апарату управління, підвищення частки сфери послуг стають реальністю завдяки залученню інформаційно-комунікаційних технологій. Розвинені країни активно залучають ІКТ для підвищення рівня економіки та конкурентоспроможності на світовому ринку.

Сфера інформаційних технологій є однією з найперспективніших галузей українського експорту. Згідно з даними Держстату України, експорт інформаційно-комунікаційних послуг у 2019 р. склав 2,4 млрд. дол.

Індекс інвестиційної привабливості України у першій половині 2020 р. склав 2,51 балів з 5-ти можливих та продовжує перебувати у негативній площині. Такими є висновки експертного дослідження, проведеного Європейською бізнес асоціацією. Серед позитивних моментів, які відзначили бізнес-лідери за цей період, запуск ринку землі, валютна лібералізація, продовження співпраці з МВФ, зниження облікової ставки НБУ, стабільна національна валюта. До традиційних проблем, що негативно впливають на бізнес-клімат, вони віднесли слабкість судової системи, відсутність зрушень у боротьбі з корупцією та значний вплив тіньової економіки. Тому більшість інвесторів в зв'язку з підвищеними ризиками обирають менш ризикові умови інвестування, а саме в зарубіжні підприємства.

На інвестиційний клімат України впливає низка факторів а саме: економічні (кризовий стан, інфляція, нестабільність економіки), соціальні (низька платоспроможність більшості громадян), але основним фактором є політична ситуація в країні, яка відштовхує багатьох іноземних інвесторів, а відсутність підтримки малих підприємств з боку держави та навпаки їх витіснення, створює несприятливі умови для розвитку малого бізнесу. Проблемою є також ведення тіньової економіки, адже майже кожне приватне підприємство веде чорну бухгалтерію. І основною причиною цього є законодавство України, а саме податковий кодекс. Однією з проблем українського ринку ІТ є відсутність державної підтримки. У більшості країн уряд підтримує ІТ-сектор, що ще більше стимулює розвиток сектору, підвищує його привабливість для споживачів та потенційних інвесторів, також пропонує компаніям соціальні податкові пільги.

Стримуєчими факторами розвитку ринку інформаційно-комунікаційних послуг є: несприятлива макроекономічна ситуація у країні; нестабільність та непередбачуваність державної та законодавчої політики у сфері бізнесу та ІТ; стан фінансового сектора України; відсутність дієвої загальнодержавної координації, нагляду та контролю проєктів; недостатня забезпеченість іноземними інвестиціями сектору; перевантаження працюючих мереж у великих містах і зниження якості надання послуг; низький рівень впровадження інновацій у підприємствах; нерівномірність забезпечення доступу населення до ІКТ; наявність суттєвих ризиків на валютному ринку, складне становище банківської системи країни, обмеженість доступу до фінансових ресурсів тощо.

Розглянувши існуючі проблеми інвестиційного клімату в Україні, можна назвати основні напрями вирішення проблем іноземного інвестування: створення стабільної податкової системи; стимулювання довгострокового банківського кредитування; розвиток фондового ринку; забезпечення прозорості діяльності інститутів спільного інвестування; залучення інвестицій у пріоритетні галузі виробництва; впровадження економічного механізму страхування ризиків іноземного інвестування; забезпечення стабільності законодавства у сфері інвестування і оподаткування; розвиток інфраструктури; боротьба з інфляцією; захист прав інвесторів на державному рівні; сприяння розвитку науки, науково-технічної і інноваційної діяльності; створення технопарків з новітніми технологіями.

Формування в Україні привабливого для іноземних інвесторів середовища, насамперед, треба починати з активних дій держави, спрямованих на зміну

політичного, економічного та правового поля в країні, що стимулюватиме приріст іноземного капіталу, забезпечить максимально вигідну для України їхню міжсферову алокацію відповідно до вимог обраної стратегії розвитку вітчизняної економіки та дозволить підвищити конкурентні позиції національної економіки на міжнародному ринку.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Нова економіка – це економічна інфраструктура, що характеризується головним чином переважанням нематеріальних активів (послуг і технологій), і зниженням ролі матеріальних активів. Це економіка знань, нових інформаційних технологій, нових бізнес процесів, що забезпечують лідерство і конкурентоспроможність.

2. У зв'язку з бурхливим розвитком ІКТ та активним впровадженням їх в усі сфери діяльності, ця галузь залучає вагому частку інвестицій, забезпечуючи високу норму прибутку. Тому в сучасних умовах жорсткої конкуренції, країна, яка спеціалізується на виробництві та продажу високотехнологічних продуктів, залучає більше інвестицій. Такими країнами є США, ЄС, Японія, Китай, Індія тощо.

3. Існує пряма залежність між інвестиціями в ІКТ та економічним зростанням. Інвестиції в нову економіку сприяють підвищенню конкурентоспроможності країни, продуктивності праці, інвестиційної активності, все це позитивно впливає на ВВП та на економічне зростання. Є багато прикладів країн, які за допомогою фінансування та сприяння розвитку сфери інформаційних технологій, та які мають значну частку сектора ІКТ в ВВП країни, досягли великих результатів у економічному зростанні та розвитку.

4. Як і будь-який життєво важливий аспект людської діяльності, сфера ІКТ потребує участі та контролю з боку держави. Виробляючи і реалізуючи певну економічну, правову і податкову політику, розставляючи пріоритети, держава впливає на розвиток галузей економіки своїх країн.

Країнами, які здійснили економічний прорив, завдяки прискореному розвитку ІТ індустрії за допомогою державного регулювання, є: Індія, Китай, «Чотири азіатських тигра» та ін. Їх основними діями були:

- розвиток ІТ індустрії було зведено в ранг державної політики і пріоритету;
- створені умови і здійснено залучення прямих іноземних інвестицій;
- вжиті заходи щодо пільгового оподаткування венчурних фондів, що інвестують кошти в ІТ галузь та пільгового кредитування;
- створені особливі інвестиційні режими для компаній;
- прийняті нормативно-правові акти щодо податкового стимулювання експорту, лібералізації імпорту продукції ІТ-індустрії, звільнення від податків на прибуток на певний термін технологічних компаній, введення спеціальних податкових пільг для компаній розробників програмного забезпечення;

– збільшені інвестиції в людський капітал, що сприяють росту числа ІТ-фахівців в країні.

У всіх цих держав була ясна стратегія, відповідно до якої вони послідовно йшли в економічний прорив. Їх досвід, показав, що для швидкого і ефективного розвитку галузі участь держави є визначальною. В Індії, Китаї, Малайзії розроблені і здійснюються масштабні державні програми по залученню інвестицій в галузь, по стимулюванню експорту, щодо підтримки наукових розробок і освіти в сфері ІТ. Багато з цих програм стартували 15-20 років тому, і зараз ефект від їх реалізації величезний.

5. Завдяки динамічному розвитку сектора ІКТ, країни, що розвиваються та країни з перехідною економікою мають реальну можливість вийти на світовий ринок та бути конкурентоспроможними. Країни, які зрозуміли переваги розвитку індустрії інформаційних технологій, наприклад, такі як Індія, Китай, передові країни Азії, за допомогою державної підтримки, зробили ривок в економічному зростанні, та наразі є країнами, що мають потужну галузь ІКТ, являються виробниками та експортерами високотехнологічних продуктів, що забезпечує їм інвестиційну привабливість та економічний розвиток.

Великий відсоток інвестицій залучають високі технології, інновації та інформаційні розробки. Вони зосереджені, в основному, в високорозвинених країнах, включаючи декілька країн, що розвиваються. Вони є активними виробниками та користувачами ІКТ, що забезпечує їм лідерські позиції на світовому ринку, економічне зростання, та звичайно інвестиційну привабливість. Ці країни мають найбільш високі відносні та абсолютні показники витрат на НДДКР. Інші країни все ще розвивають індустріальний сектор та мають слабо розвинену сферу інформаційних технологій. Експорт сировини та дешева робоча сила, що забезпечували економічне зростання цим країнам, перестали бути двигунами розвитку. Ця модель поступово перестає працювати. Все це є причинами інформаційного розриву між країнами з різним рівнем економічного розвитку, тобто відставання бідних країн від багатих в обсягах і якості використання новітніх технологій. Ці країни повинні звернути увагу на досвід високорозвинених країн та країн, що розвиваються, приділити велику увагу цій сфері, розробити ефективну державну політику, всіляко сприяти розвитку ІКТ та залученню інвестицій.

6. На сьогоднішній день, в Україні існує несприятливий інвестиційний клімат, та у зв'язку з підвищеними ризиками інвестори відмовляються інвестувати в нашу країні. Основними проблемами є: недовіра до судової системи, корупція, високий рівень податків, внаслідок чого існує високий рівень тіньової економіки, інфляція, нестабільність державної та законодавчої політики тощо. Ці проблеми потребують негайного вирішення для створення сприятливого інвестиційного середовища в країні за допомогою активних дій державної влади. Україна потребує залучення та ефективного використання інвестицій, оскільки саме вони є основою економічного зростання.

АНОТАЦІЯ

Кара С. Л. «Інвестиції і економічне зростання в умовах нової економіки».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра за напрямом підготовки 051 «Економіка» за бакалаврською програмою «Світова економіка та моделі функціонування господарських систем». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2021.

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – інформаційно-комунікаційні технології та інвестиції в нову економіку в умовах її динамічного розвитку.

Проаналізовано поняття «нова економіка», притаманні їй характерні риси, а також сутність та важливість інвестицій в інформаційно-комунікаційні технології, їх вплив на економічне зростання економіки країни.

Визначено особливості міжнародного державного регулювання інвестицій в нову економіку, залежність рівня залучення інвестицій від економічного розвитку країни.

Виявлено проблеми та стримуючі фактори інвестування в інформаційно-комунікаційні технології в вітчизняній економіці. Запропоновано напрями підвищення інвестиційної активності в Україні спираючись на міжнародний досвід.

Ключові слова: нова економіка, інформаційно-комунікаційні технології, інвестиції, економічне зростання, державне регулювання.

ANNOTATION

Kara S. «Investment and economic growth in a new economy».

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 051 «Economics» under the bachelor's program «World Economy and Models of Economic Systems». – Odessa National University of Economics. – Odessa, 2021.

Thesis consists of three chapters. The object of study is the information and communication technologies and investments in the new economy in the conditions of its dynamic development.

This work analyzed the concept of «new economy», its inherent features, as well as the essence and importance of investment in information and communication technologies, their impact on economic growth of the country's economy.

The work is defined the features of international state regulation of investments in the new economy, the dependence of the level of investment attraction on the economic development of the country.

The work revealed the problems and restraining factors of investing in information and communication technologies in the domestic economy are revealed; proposed the directions for increasing investment activity in Ukraine based on international experience.

Key words: new economy, information and communication technologies, investments, economic growth, state regulation.